

Haapaveden Opiston audiovisuaalisen viestinnän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelma

Patryk Lejman

Kehittämishankeraportti
Helmikuu 2009

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Lejman, Patryk	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 46	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐	
Työn nimi Haapaveden Opiston audiovisuaalisen viestinnän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelma		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Työn ohjaaja(t) Kaija Hannula, Vuokko Kotka		
Toimeksiantaja(t) Haapaveden Opisto		
Tiivistelmä <p>Työn alussa käsitellään suomalaista näyttötutkintojärjestelmää, sen perustaa, tutkintorakennetta ja näyttötutkintojen tuottamaa jatko-opintokelpoisuutta.</p> <p>Työn edetessä siirrytään pohtimaan audiovisuaalisen viestinnän perustutkintoa näyttötutkintona ja myöhemmin esitetään Haapaveden Opiston tilauksesta tehtyä näyttötutkinnon järjestämissuunnitelmaa.</p> <p>Raportin lopussa on pohdinta osio, joka käsittelee ongelmia, jotka tekijä kohtasi järjestämissuunnitelmaa tehdessä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) näyttötutkinto, järjestämissuunnitelma, audiovisuaalinen viestintä, perustutkinto, raportti		
Muut tiedot		

Date

19.02.2009

Author(s) Lejman, Patryk	Type of Publication Development project report	
	Pages 46	Language Finnish
	Confidential ☐	
Title Plan for arranging competence tests in audiovisual communication made for Haapavesi Folk High School		
Degree Programme Vocational Teacher Education		
Tutor(s) Kaija Hannula, Vuokko Kotka		
Assigned by Haapavesi Folk School		
Abstract In the beginning of this work author concentrates on finnish competence-based qualifications system, its basis, qualifications framework, and eligibility for further studies. Further author examines audiovisual communication vocational qualification as competence-based qualification. Later author presents plan for arranging competence tests in audiovisual communication made for Haapavesi Folk High School. At the end of work author examines problems that occurred during making the plan for arranging competence tests.		
Keywords competence-based qualifications, plan for arranging competence tests, audiovisual communication, vocational studies, report		
Miscellaneous		

1	JOHDANTO	5
2	NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄ	5
3	AUDIOVISUAALISEN VIESTINNÄN PERUSTUTKINTO NÄYTTÖTUTKINTONA	8
4	HAAPAVEDEN OPISTON AUDIOVISUAALISEN VIESTINNÄN NÄYTTÖTUTKINNON JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA	13
5	POHDINTA	42
6	LÄHTEET	48

1 JOHDANTO

Kehittämishankkeen tavoitteena oli tehdä audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon järjestämissuunnitelman Haapaveden Opistolle, jossa toimin audiovisuaalisen viestinnän lehtorina. Aiheen valinta oli helppoa. Haapaveden Opisto on kansanopisto ja yhtenä tärkeimmistä toiminta-ajatuksistamme on luoda aikuisille uusia mahdollisuuksia kouluttautua. Oppilaitoksemme tarjoaa oppisopimus- ja monimuotokoulutuksena Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkintoa ja Lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkintoa. Kummankin tutkinnon voi myös suorittaa näyttötutkintona. Vuoden 2007 aikana on ollut myös suunnitteilla audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon järjestäminen näyttötutkinnon muodossa. Toimintastrategiamme kehittämiskohdassa sanotaan: ”*näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen enimmäisopiskelijamäärää pyritään nostamaan merkittävästi. Samalla selvitetään mahdollisuudet siirtää osa nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajien ja media-assistenttien koulutuksesta aikuissovelluksiksi.*”

Vuoden 2007 aikana olen käynyt Näyttötutkintomestarikoulutuksen ja halusin varmistaa siellä oppimani asiat käytännön kautta. Samalla kehitin oppilaitokseni toimintaa tekemällä audiovisuaalisen viestinnän näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman, jonka avulla yksi kohta toimintastrategiamme kehitystoimenpiteistä toteutuisi.

Näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman teossa on käytetty opetushallituksen julkaisema Näyttötutkinto-opas sekä Audiovisuaalisen viestinnän ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelma ja näyttötutkinnon perusteet. Lisäksi lähteenäni käytin internetiä, lähinnä opetushallituksen ja tutkintotoimikunnan sivuja.

2 NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄ

Opetushallituksen laatimaan näyttötutkinto-oppaan mukaan Suomessa ammatillinen koulutus perustuu vahvasti näyttötutkintojärjestelmään. Järjestelmän etuna on erityisesti se, että henkilön ammatillinen kehitys voidaan sen avulla kansallisesti ja laadullisesti tunnistaa riippumatta siitä, onko osaaminen kertynyt työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta. Tärkeintä on ammatin hallinta. Näyttötutkintojärjestelmä perustuu ennen kaikkea työelämälähtöisyyteen. Elinkeino- ja muu työelämä osallistuu vahvasti näyttötutkintojen suunnitteluun, järjestämiseen ja arviointiin. Näyttötutkintojärjestelmä tarjoaa erityisesti aikuisväestölle joustavan tavan osoittaa, uudistaa ja ylläpitää ammatillista osaamistaan. (Näyttötutkinto-opas 2007)

Näyttötutkintojärjestelmästä säädettiin ensimmäistä kertaa vuonna 1994 ammattitutkinto lailla (L306/1994) jota myöhemmin täydennettiin asetuksella (A 308/1994). Ammattitutkintolaki kumosi ammatillisista pätevyystutkinnoista annetun lain, jolla säädettiin alempia ja ylempiä ammattitutkintoja ja niiden suorittamista. Opetusministeriön asettama ammatillinen aikuiskoulutusryhmä valmisteli ammattitutkintolain. Ammatillisessa aikuiskoulutusryhmässä olivat edustettuina työelämän ja opetusalan osapuolet.

Koululainsäädännön kokonaisuudistuksen myötä ammattitutkintolaki kumottiin ja näyttötutkintojärjestelmää koskevat säädökset siirrettiin vähäisin muutoksin lakiin ja asetukseen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (L 631/1998 ja A 812/1998), jotka tulivat voimaan vuoden 1999 alussa (Näyttötutkinto-opas 2007). Näyttötutkintojärjestelmää muutettiin vielä vuonna 2005. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2006. Tehdyillä muutoksilla pyrittiin ammatillisen lisäkoulutuksen ohjausjärjestelmän kehittämiseen. Tavoitteena on ammatillisen lisäkoulutuksen suunnittelun, ohjauksen ja seurannan parantaminen, sekä samalla järjestelmässä tarvittavan joustavuuden säilyttäminen.

Näyttötutkinto-oppaan mukaan näyttötutkinnon ovat vakiinnuttaneet asemansa koulutusjärjestelmässä, sekä näyttötutkintoihin osallistuneiden ja niitä suorittaneiden määrä on kasvanut jatkuvasti.

Näyttötutkintajärjestelmän perusta

Näyttötutkintojärjestelmässä tunnustetaan ja tunnustetaan eri tavoin hankittu osaaminen. Järjestelmä perustuu ennen kaikkea työelämälähtöisyyteen.

Näyttötutkinnot rakentuvat neljän periaatteen ympärille:

- kolmikantayhteistyö: työnantajatahojen, työntekijätahojen ja opetusalan tiivis yhteistyö
- tutkintojen riippumattomuus ammattitaidon hankkimistavasta
- tutkinnon tai tutkinnon osan ammattitaidon osoittaminen näyttötutkinnossa
- henkilökohtaistaminen

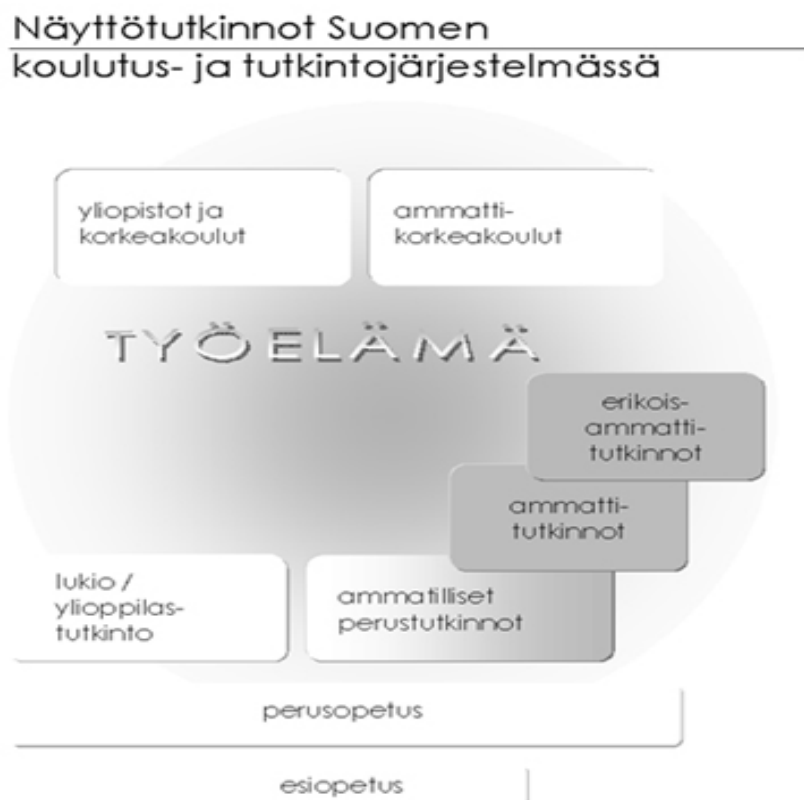
Ammatillisen perustutkinnon suorittaminen opetussuunnitelmaperusteisesti ja näyttötutkintoperusteisesti eroavat toisistaan Ammatillisen peruskoulutuksen

opetussuunnitelmaperusteisessa järjestelmässä perustutkinto suoritetaan suorittamalla hyväksyttävästi opetussuunnitelman mukainen koulutus. Näyttötutkintoperusteisessa järjestelmässä ammatillinen perustutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa. Ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan tutkinnon osittain, ja arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden, sekä opetusalan edustajat. Lopullisesti arvioinnin hyväksyy tutkintotoimikunta (Näyttötutkinto-opas 2007). Elämme parhaillaan hetkeä jona opetussuunnitelmat päivitetään. Uusien opetussuunnitelmien mukaisesti opetus muuttuu yhä enemmän työelämälähtöisemmäksi ja täten myös näyttötutkintojärjestelmää läheisemmäksi. Opetusministeriö tekee päätökset tutkintorakenteesta ja tutkintonimikkeistä. Opetushallitus laatii rakennepäätöksen perusteella yhteistyössä työelämän asiantuntijoiden kanssa tutkintojen perusteet. Tutkintorakennetta uudistetaan ja tutkintojen perusteita päivitetään koko ajan (Opetushallitus 2007).

Tutkintorakenne

Tutkintorakenteesta päättää opetusministeriö. Vuoden 2007 alussa tutkintorakenteessa oli yhteensä 360 ammatillista tutkintoa, joista perustutkintoa oli 53, ammattitutkintoa 185 ja erikoisammattitutkintoja 122.

Allaoleva opetusministeriön laatima kuva osoittaa näyttötutkintojen sijoittumisen koulutus- ja tutkintojärjestelmään.

Näyttötutkinnot Suomen koulutus- ja tutkintojärjestelmässä (lähde: <http://www.oph.fi/>)

Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan ammatitaidon saavuttamisen edellyttämät tiedot ja taidot. Perustutkintojen nimellislajaus on 120 opintoviikkoa. Samat perustutkinnot voi suorittaa myös opetussuunnitelmaperusteisena kolmivuotisena ammatillisena peruskoulutuksena.

Näyttötutkintojen tuottama jatko-opintokelpoisuus

Näyttötutkintona suoritettu ammatillinen perustutkinto antaa yleisen kelpoisuuden ammattikorkeakouluopintoihin, jos tutkinnon nimellinen laajuus on 120 ov. Ammatillinen perustutkinto, jonka nimellinen laajuus on alle 120 ov, antaa kelpoisuuden saman alan ammattikorkeakouluopintoihin.

Erikoisammattitutkinto ei yksin anna jatko-opintokelpoisuutta, mutta yhdistettynä ammattitutkintoon tai alle 120 opintoviikon perustutkintoon se antaa yleisen kelpoisuuden ammattikorkeakouluopintoihin.

Edellä tarkoitettu alakohtainen jatko-opintokelpoisuus kohdentuu suoritettuna näyttötutkinnon alan perusteella johonkin seuraavista koulutusaloista: humanistinen ja kasvatusala, kulttuuriala, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, luonnontieteiden ala, tekniikan ja liikenteen ala, luonnonvara- ja ympäristöala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala tai, matkailu-, ravitsemis-, ja talousala (Näyttötutkinto-opas, 2008).

3 AUDIOVISUAALISEN VIESTINNÄN PERUSTUTKINTO NÄYTTÖTUTKINTONA

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon tavoitteena on antaa opiskelijalle tarvittava perusosaaminen alan assistenttitason työtehtäviin, jotka liittyvät viestintätuotteiden suunnitteluun, toteuttamiseen, valmistamiseen, tuottamiseen ja markkinointiin.

Audiovisuaalisilla viestintätuotteilla tarkoitetaan mm. valokuvia, elokuvia, video-, radio- ja tv-ohjelmia, multimediatuotteita, vuorovaikutteisia pelejä ja -ohjelmia, digitaalisia elokuvatalenteita, verkkisivuja ja wap-palveluja (Haapaveden Opiston opetussuunnitelma 2003).

Perustutkinnon tavoitteissa on painotettu teknistuotannollisen tietotaidon lisäksi esteettisfilosofista perusnäkemystä sekä kulttuurihistorian perusteiden tuntemusta.

Audiovisuaalisen viestinnän alalla on useita laajoja ammatteja ja ammattiryhmiä. Tästä syystä alalla tarvitaan sekä moni osaajia että erikoistuneita tietyn tekniikan tai taidon erityisosaajia.

Perustutkinnon tavoitteissa korostuu alan kaikille opiskelijoille yhteinen perusosaaminen sekä laaja valinnaisten opintojen osuus, joka mahdollistaa erilaiset suuntautumisvaihtoehdot.

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto koostuu viidestä tutkinnonosasta, joista Audiovisuaalisen viestinnän perusosaaminen on tutkinnon pakollinen osa ja tämän lisäksi tutkinnonsuorittaja valitsee neljä osaa Haapaveden Opiston tarjoamista suuntautumisvaihtoehdoista:

- Video-, televisio- ja elokuvailmaisuu
- Video-, televisio- ja elokuvatekniikka
- Video-, televisio- ja elokuvatyö
- Multimediatekniikka
- Multimediatuotanto

Audiovisuaalisen viestinnän perusosaamisen kokonaisuuden tavoitteena on että tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella tuotannon ja hallita sen eri vaiheet
- käyttää esteettisiä, taiteellisia ja kulttuurisia perusteita viestinnän ilmaisussa, sekä osaa eritellä viestintätuotteiden eettistä ja moraalista sisältöä
- ottaa valokuvia, sekä valmistaa ne ja tuntee kuvankäsittelyn, sekä valokuvailmaisun
- videokuvata, valaista eri tilanteita, leikata kuvaamansa materiaalia, sekä tuntee videokuvauksen ja valaisutekniikan perusteet
- äänittää, sekä soveltaa ääni-ilmaisua ja äänitekniikkaa työsään
- multimediajulkaisemisen taidon
- toimia vuorovaikutteisesti ja ymmärtää yhteistyötaitojen merkityksen, sekä osaa toimia kansainvälisissä työyhteisöissä

Video-, televisio-, ja elokuvailmaisun tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- käyttää kuvailmaisun perusteita eli kuvakokojärjestelmän, sommittelun sekä rajauksen syvällisesti pohtien niiden sisällöllistä merkitystä, sekä erilaisia kuvaustekniikkaan liittyviä laitteita sekä sovelluksia ja käyttää niitä kuvakerronnan edistämiseksi
- käyttää liikkuvaa kuvaa luovalla ja persoonallisella tavalla
- suunnitella ja käyttää valaisua ja valaisun apukalustoa käsikirjoitusta tukevalla tavalla, ja ymmärtää kohtauksen valaisun periaatteet sekä sen merkityksen lopputuotteen laadussa
- käyttää Avid –videoeditointijärjestelmää sekä tehdä vaativia tehtäviä, kuten värinkorjausta, äänenkäsittelyä sekä erilaisia siirtoja järjestelmästä toiseen.
- toimia sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä jälkituotantotehtävissä, sekä tuntee keskeiset menetelmät ja osaa etsiä ratkaisuja ongelmatilanteisiin
- jakaa jälkituotantotehtävät omiin prosesseihin ja aikatauluttaa työnsä
- tuntee tavat ja menetelmät joilla valmiit työt voidaan julkaista ja levittää erilaisille (kansainvälisille) tahoille
- tuntee tärkeimmät tekniset, visuaaliset ja taiteelliset lähtökohdat leikkaustyölle
- tietää äänen merkityksen ja ilmaisumahdollisuudet av-tuotteessa osana ohjelmakokonaisuutta.
- hallitsee äänityöaseman monipuolisen käytön.
- hallitsee ääninäyttelemiseen liittyvää tekniikkaa ja ilmaisua niin, että hän osaa luoda ja taltioida ääntä persoonallisesti.
- hyödyntää ääneen liittyvää teknistä osaamista ilmaisussaan.

Video-, televisio-, ja elokuvatekniikan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- käyttää erilaisia esitystekniikkaan liittyviä laitteita sekä sovelluksia, sekä osaa julkaista tuottamansa aineiston erilaisissa medioissa kansainvälisesti
- yleisimpien audiovisuaalisten esitystekniikoiden käytön ja huollon
- hahmottaa eroja analogisen ja digitaalisen audiovisuaalisten esitysvälineiden osalta.
- toimia uutistoimituksen sekä kevyessä dokumenttiryhmässä
- hahmotettava tarpeellinen kalusto suhteutettuna kevyeen tuotantoon.
- tehdä sisällöllisesti oikeita ratkaisuja itsenäisesti em. toimenkuvissa, sekä hallitsee ne elementit, joista uutisen tai dokumentin sisältö muodostuu

Lisäksi tutkinnonsuorittaja hahmottaa studiotyöskentelyssä käytettävien video-, audio- ja valaisulaitteiden muodostaman kokonaisuuden ja rakenteen, sen käyttötarpeet,

tallentaminen, jälkikäsitteily ja tallennusmediat, sekä osaa hyödyntää studiokalustoa sisä- ja ulkotuotantokäytössä ja osa huoltaa kaluston käytön jälkeen

- tutkinnonsuorittaja ymmärtää sähkötekniikan ja elektroniikan perusteet, hallitsee sähköturvallisuusmääräyksien perusteita ja ymmärtää työturvallisen ympäristönrakentamisen.
- hallitsee vianmäärityksen ja osaa huoltaa/ korjata pieniä vikoja turvallisesti.
- tietää missä tarvitaan asennusoikeuksien haltijaa korjaustöihin.
- osaa valita tilanteeseen sopivan mikrofoniin ja ymmärtää eri mikrofonyyppien ominaisuudet
- käyttää mikrofoneja ja niiden lisälaitteita teknisesti oikein ja ymmärtää niiden merkityksen äänen talteenotossa niin, että paras mahdollinen äänitulos on saavutettavissa. Hän ymmärtää tallennusvälineen ääneen vaikuttavat säädöt ja osaa käyttää niitä oikein. Tutkinnonsuorittaja hahmottaa akustiikan merkityksen äänityksen lopputulokseen ja osaa käyttää sitä hyväkseen äänitystilanteessa.

Video-, televisio- ja elokuvatyön tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- soveltaa jonkin osa-alueen kuten kamerailmaisun, editoinnin, animaatiotuotannon tai studiotyöskentelyn taitojaan ryhmä- ja projektityössä
- alalla käytössä olevat tuotannolliset ja työnjohdolliset termit ja komentokieli
- toimia pitkäjänteisesti projekteissa ja erilaisissa ryhmätöissä, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, -ryhmässä tai –projektissa työskentelevien tehtävät ja niiden merkitys ohjelmakokonaisuuden onnistumiselle. Hänen on osattava mukauttaa taitonsa ja tietonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen.

Multimediatekniikan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- multimedian tekemiseen tarvittavat tekniset perustaidot ja on osattava soveltaa niitä omalta osaltaan ryhmä- ja projektitöissä, joten hänen on tunnettava digitaalisen viestintäteknikan perusteet.
- toteuttaa vuorovaikutteinen käyttöliittymä, joten hänen on perehdyttävä erilaisten laite- ja ohjelmakokonaisuuksien käyttöön ja soveltamiseen multimediatyön välineinä.
- jokin multimedian erikoisalue siinä määrin, että hän osaa itsenäisesti tehdä siihen liittyviä käytännön töitä.

- käyttää alalla käytössä olevia laitteistoja ja ohjelmia sekä hallittava niiden tekniset ominaisuudet ja käyttötarkoitukset, joten hänen on hallittava keskeiset tietotekniset kuvan, äänen ja tekstin tuottamisen menetelmät.
- käytössä olevat tekniset termit sekä tunnettava niiden perustana olevat ilmiöt sekä alan teknisen kehityksen pääpiirteet.
- suorittaa käytössään olevien laitteistojen ja ohjelmistojen ylläpito ja päivittäminen.

Multimediatuotannon tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja

- hallitsee projektityöskentelyn taidot ja osaa sopeuttaa omat taitonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, työryhmässä tai projektissa työskentelevien ammatillisen osaamisen merkitys onnistuneessa multimediatuotannossa.
- osaa alalla käytössä olevat ammattitermit.
- osaa mukauttaa oma tekemisensä annettuihin mahdollisuuksiin, joten hänen on tunnettava erilaisten tuotantojen taloudelliset ja välineelliset resurssit.
- tuntee tuotantoprosessien sopimuskäytännöt ja niiden sidosryhmät.

(Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto, OPH 2001)

4 HAAPAVEDEN OPISTON AUDIOVISUAALISEN VIESTINNÄN NÄYTTÖTUTKINNON JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA

Taustatiedot

1. Näyttötutkintojen järjestäjä ja yhteystiedot

Haapaveden Opiston Kannatusyhdistys ry.

Haapaveden Opisto

PL 62

86601 Haapavesi

opisto@haapop.fi

2. Näyttötutkinto tai tutkinnon osat, joihin näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma on laadittu

Audiovisuaalisen viestinnän ammatillinen perustutkinto muodostuu yhdestä pakollisesta osasta ja neljästä valinnaisesta ammatillisesta osasta. Tutkintonimike on media-assistentti.

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon osat:

Pakollinen osa:

- Audiovisuaalisen viestinnän perusosaaminen

valinnaiset osat, joista valittava neljä:

1. Video-, televisio- ja elokuvatekniikka
2. Video-, televisio- ja elokuvailmaisu
3. Video-, televisio- ja elokuvatyö
4. MultimEDIATEKNIikka
5. MultimEDIATEUOTANTO

3. Tutkintokieli

Tutkintokieli on suomi.

4. Näyttötutkinnon vastuuhenkilö, yhteystiedot ja mahdollinen näyttötutkintomestaripätevyys

Patryk Lejman

Näyttötutkintomestari

Haapaveden Opisto

PL 62

86601 Haapavesi

040 868 2265

opisto@haapop.fi

5. Tutkinnon järjestäjän kokemus alalta

Haapaveden Opisto on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton ns. Grundtvigilainen aikuisoppilaitos, joka on perustettu vuonna 1896. Opisto sijaitsee Haapaveden kaupungin keskustassa keskellä Suomea, Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa. Opisto järjestää sekä ammatillista, että yleissivistävää koulutusta. Opistossa toimii myös Humanistisen Ammattikorkeakoulun (Humak) Haapaveden koulutusyksikkö.

Audiovisuaalisen viestinnän koulutusta on annettu Haapaveden Opistolla vuodesta 2003

Haapaveden Opistossa jokainen tutkinnonsuorittaja nähdään ainutkertaisena yksilönä, joka haluaa tehdä opiskelussaankin yksilöllisiä valintoja. Hänet nähdään aktiivisena toimijana, joka on halukas oppimaan ja kehittymään ja joka ottaa vastuuta itsestään ja muista ja osallistuu yhteistyöhön. Tutkinnonsuorittajat toteuttavat tätä ihmiskäsitystä tekemällä yksilöllisiä kurssivalintoja, vastaamalla itse opiskelustaan ja elämästään ja tekemällä yhteistyötä ulkopuolisten tahojen kanssa. Haapaveden Opisto on sisäoppilaitos. Internaattielämä kehittää opiskelijoiden sosiaalisia taitoja ja auttaa itsenäistymään turvallisessa ympäristössä. Opiskelijoiden itsetuntoa kohotetaan yksilöllisellä

ja myönteisellä palautteella ja harrastustoiminnan tukemisella. Tutkinnonsuorittajat ja henkilökunta tuntevat toisensa hyvin ja ilmapiiri on kodinomainen. Tutkinnonsuorittajan internaattiasuminen on myös erinomainen koulutettaessa nuoria ammattiin, jossa ihmissuhdetaidoilla on tärkeä merkitys. Haapaveden Opisto on järjestänyt vuodesta 2005 alkaen näyttötutkintoina nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajan perustutkintoa ja lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkintoa Haapavedellä, Oulussa ja Kajaanissa. Vuosittainen opiskelijamäärä on vaihdellut 40 -60 opiskelijan välillä.

6. Arvio vuosittaisista suorittajamääristä

Haapaveden Opistossa on järjestetty audiovisuaalisen viestinnän perustutkintoon opetussuunnitelman mukaista valmistavaa koulutusta, sekä nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta ja lasten ja nuorten erityisohjaajan näyttötutkintoihin valmentavaa koulutusta vuodesta 2003. Haapaveden Opisto on solminut järjestämissopimukset tutkintotoimikunnan kanssa, joten opisto on toiminut myös tutkinnon järjestäjänä.

Tutkinnon suorittajia on vuosittain noin 20 tutkinnonsuorittajaa. Opistolla on kiinteä yhteys työelämään, jossa on näkyvässä selkeää tarvetta henkilöstön pätevytykseen tai lisäkoulutukseen. Näyttötutkintona suoritettava perustutkinto antaa yleisen kelpoisuuden yli opisto- ja korkeakouluopintoihin. Näköpiirissä ei ole mitään sellaisia tekijöitä, jotka viittaisivat tutkinnonsuorittajien määrän vähenemiseen seuraavan kolmen vuoden aikana.

Vuoden 2007 tietojen perusteella arvioidaan, että vuosittain johonkin näyttötutkintoon osallistuvia henkilöitä on

- vuonna 2008 noin 60 henkilöä
- vuonna 2009 noin 80 henkilöä
- vuonna 2010 noin 100 henkilöä

Arviot perustuvat nykyisiin ja uusiin, vuosina 2007 ja 2008 haettaviin järjestämissopimuksiin.

7. Tiedotus, markkinointi ja tutkintotilaisuuksien tarjonta

Näyttötutkinnon järjestäjä huolehtii tarvittavasta tiedottamisesta ja neuvonnasta ottaen huomioon paikalliset, valtakunnalliset tai toimialueensa työelämän osaamistarpeet ja potentiaalisen näyttötutkinnon suorittajien määrän. Näyttötutkinnon suorittamisesta kiinnostuneille ja näyttötutkinnon suorittajiksi hakeutuville henkilöille järjestetään asiantuntevaa ohjausta.

Näyttötutkinnoista tiedotetaan ja niitä markkinoidaan opiston muun koulutustarjonnan tapaan vakiintuneita kanavia käyttäen (suoramarkkinointi, lehti-ilmoitukset, kotisivut, messut, valtakunnalliset sähköiset ja painetut hakemistot jne.). Erityisinä markkinointikohteina ntm-koulutuksessa ovat POPO:n kanssa tapahtuva markkinointi, työpaikoilla tapahtuva esittely ja markkinointi, työpaikkaohjaajien ja tutkintotilaisuustoimintaan osallistuvien työelämäedustajien koulutus- ja informaatiotilaisuudet.

Näyttötutkinnoista tiedotetaan ja niitä markkinoidaan opiston muun koulutustarjonnan tapaan vakiintuneita kanavia käyttäen (suoramarkkinointi, lehti-ilmoitukset, kotisivut, messut, valtakunnalliset sähköiset ja painetut hakemistot jne.). Erityisinä markkinointikohteina ntm-koulutuksessa ovat POPO:n kanssa tapahtuva markkinointi, työpaikoilla tapahtuva esittely ja markkinointi, työpaikkaohjaajien ja näyttötoimintaan osallistuvien työelämäedustajien koulutus- ja informaatiotilaisuudet.

Ntm-toiminnan tiedotuksen ja markkinoinnin tulee olla aina linjassa opistossa noudatettavien markkinointikäytäntöjen ja –strategian kanssa.

Tiedotus- ja markkinointitoimenpiteet sisällytetään laatutyössä tehtävään markkinoinnin vuosikelloon.

Vastuulehtori huolehtii tiedottamisesta heille, jotka hakeutuvat / aikovat suoraan tutkintoon ilman valmistavaa koulutusta.

8. Yhteistyö elinkeino- ja muun työelämän kanssa

Opisto on mukana Pohjois-Suomen Oppisopimuskeskuksessa; muita tämän oppisopimustoimiston oppilaitoksia ovat Pohjois-Suomen Koulutuskeskus ja Oulun Palvelualojen Opisto. Yhteistyötä tehdään myös muiden oppisopimustoimistojen kanssa.

Yhteistyötä teemme myös muiden audiovisuaalisen alan oppilaitosten kanssa. Alueellista yhteistyötä opisto tekee erittäin paljon niin paikallisella kuin seutukunnallisellakin tasolla mm. tapahtumien, projektien ja opinnäytetöiden osalta, ja pyrkimys on edelleen kehittää yhteistyötä myös tutkintotilaisuuksien osalta.

Tutkintotilaisuuspaikkoina on erilaisia media-alan yrityksiä, joiden kanssa opisto on tehnyt yhteistyötä jo vuosikausia, sekä erilaiset tapahtumat, joissa oppilaitoksemme opiskelijat ovat olleet mukana mm. työssäoppimassa. Aluksi työpaikat ovat toimineet harjoittelupaikkoina, sitten työssäoppimispaikkoina ja nyt myös tutkintotilaisuuspaikkoina. Mukana ovat mm. Haapavesi Folk – festivaali, TV Jyväskylä, Visible Image sekä muita keskeisiä alan toimintaympäristöjä. Luettelo opiston tutkintotilaisuuspaikoista ja siellä tutkintotilaisuuksien arviointiin osallistuvista työelämän edustajista on liitteenä (liite 1).

Tutkintotilaisuus voidaan antaa myös tutkintotilaisuuden antajan omassa työpaikassa. Silloin opisto kouluttaa työpaikan edustajan vastaanottamaan tutkintotilaisuuksia.

Hyvät työelämäyhteydet takaavat onnistuneen näyttötutkintotoiminnan. Näyttötötilaisuudet pyritään tekemään ensisijassa työpaikoilla ja laadukkaissa näyttöympäristöissä (= kyetään osoittamaan kaikki ammattitaitovaatimukset).

Kunkin näyttötutkinnon vastuhenkilö laatii järjestämissopimusta haettaessa / uusittaessa kuvauksen yhteistyöstä työelämän kanssa. Kuvaus tulee tarkistaa vuosittain. Siinä esitetään mm.

- yhteistyömuodot työelämän edustajien kanssa
- työelämän edustajien osallistuminen tutkintotilaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen, kehittämiseen ja tutkintosuoritusten arviointiin
- luettelo voimassa olevista sopimuksista (ko. tutkinnossa)
- kuvaus ohjauksen suunnitelmallisuudesta
- henkilöstön osaamisen varmistaminen / kouluttautuminen
- henkilöstön työelämäosaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen.

Yhteistyö työelämän kanssa tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että kolmikantainen edustus (työnantajat, työntekijät, opettajat) varmennetaan kaikissa näyttötutkintotoiminnan kehittämis- ja toteutusvaiheissa. Vastuhenkilö huolehtii, että sopimukset ovat voimassa ja asianmukaisia.

9. Ohjauksen resurssit

Näyttötutkinnon järjestämiseen liittyy tutkinnonsuorittaja, työpaikan edustaja/arvioitsija sekä opiston edustaja. Tämän kolmikannan yhteistyö on ammattitaidon osoittamisen sekä siihen valmistavan koulutuksen perusta. Tutkinnonsuorittajan lähtökohdat otetaan huomioon henkilökohtaisessa oppimisen suunnitelmassa. Häneltä odotetaan vahvaa motivoituneisuutta itsensä kehittämiseen.

Työpaikan edustaja osallistuu suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Valmistava koulutus osaltaan vastaa niihin kehitystarpeisiin, jotka tutkinnonsuorittajalle on katsottu tarpeellisiksi HOPS:n yhteydessä. Osa-alueen tutkintotilaisuuteen siirrytään heti kun tutkinnonsuorittajalla on tarpeeksi tötaitoa. Näin korostetaan valmistavan koulutuksen, työkokemuksen ja tutkintotilaisuuden osion liittymistä toisiinsa.

Vastaava opettaja, joka on suorittanut näyttötutkintomestari­tutkinnon, toimii tutkinnonsuorittajan yhteys­henkilönä opistossa. Hänen tehtävänsä on seurata opiskelujen etenemistä ja hän pitää opintojen ohjaustunteja ja hopsauksia lähijaksoilla ja antaa etäohjausta oppimistehtävissä ja muissa tutkinnonsuorittajaa askarruttavissa asioissa. Vastaava opettaja pitää yhteyttä myös työpaikkaan ja tarvittaessa myös oppisopimustoimistoon. Vastaavalla opettajalla on merkittävä osuus tutkinnonsuorittajan opiskelumotivaation ylläpitäjänä. Vastaava opettaja päivittää sähköisiä ohjeita ja oppimisympäristöjä.

Opisto kouluttaa työpaikkaohjaajia/tutkintotilaisuuden vastaanottajia erillisissä koulutustilaisuuksissa, joissa selvitetään tutkinnon perusteita ja pohditaan ammattitaitovaatimuksia, tutkintotilaisuuksia, tutkintotilaisuuksien arviointia ja työpaikkaohjaajan roolia.

10. Perittävät maksut

Tutkinnon suorittaja maksaa tutkintomaksun ensimmäisen tutkintotilaisuuden yhteydessä.

Tutkintomaksu on tutkintokohtainen kertamaksu 50,50 euroa ja se sisältää kaikki tutkinnon näytöt.

NÄYTTÖTUTKINTOJEN HENKILÖKOHTAISTAMINEN

11. Näyttötutkintoon hakeutumisen henkilökohtaistaminen

Yhteisen keskustelun ja kartoituksen perusteella laaditaan henkilökohtainen oppimisen suunnitelma eli HOPS, joka kirjataan kootusti lomakkeelle ja allekirjoitetaan. HOPS on kehityssuunnitelma, josta selviää ohjauksen ja tukitoimien tarve. HOPS tukee tutkinnon suorittajaa hänen koko opintojensa aikana. Jos ammattitaidon kartoituksen tuloksena todetaan, että henkilö voi siirtyä suoraan tutkintotilaisuuteen, laaditaan henkilökohtainen tutkintotilaisuussuunnitelma.

Ennen HOPS:n luontia tutkinnonsuorittaja työpaikkaohjaajansa kanssa perehtyy tutkinnon vaatimuksiin. He pohtivat mitä taitoja jo osataan ja mitä tulee työssä tai opiskelun kautta kehittää. Tämän perehtyneisyyden pohjalta luodaan oppilaitoksen edustajan kanssa henkilökohtainen HOPS, joka määrittelee opiskeltavat asiat.

Henkilökohtaisessa oppimissuunnitelmassa (HOPS) otetaan huomioon tutkinnonsuorittajan aikaisemmat opinnot, työkokemus, harrastuneisuus ym. ja mahdolliset hyväksilukemiset (dokumentit: työ ja opintotodistukset yms.) Hopsauskeskustelussa käydään läpi myös opintojen sisällöt, opiskelun aikataulu, työssäoppiminen ja muut tutkinnonsuorittajaa koskevat asiat sekä keskustellaan tutkintotilaisuuksista ja mahdollisista tutkintotilaisuusympäristöistä.

Vastaava opettaja toimii tutkinnonsuorittajan yhteyshenkilönä opistossa. Hänen tehtävänsä on seurata opiskelujen etenemistä ja hän pitää opintojen ohjaustunteja ja hopsauksia lähijaksoilla ja antaa etäohjausta oppimistehtävissä ja muissa tutkinnonsuorittajaa askarruttavissa asioissa. Vastaava opettaja pitää yhteyttä myös työpaikkaan ja tarvittaessa oppisopimustoimistoon. Vastaavalla opettajalla on merkittävä osuus tutkinnonsuorittajan opiskelumotivaation ylläpitäjänä.

12. Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

Jokaista tutkintotilaisuutta varten laaditaan HENSU eli henkilökohtainen tutkintotilaisuussuunnitelma. HENSU:n laadinta edellyttää kiinteää yhteistyötä tutkinnon

suorittajan, ohjaavan opettajan ja työpaikkaohjaajan välillä. Henkilökohtainen tutkintotilaisuussuunnitelma sisältää suunnitelman tutkintotilaisuuden toteutuksesta, aikataulusta ja suorituspaikoista; näistä asioista sovitaan jokaisen tutkintotilaisuuden suorittajan kanssa henkilökohtaisesti. Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen perustuu hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamiseen, jonka tutkinnonsuorittaja ja kouluttaja ovat allekirjoittaneet.

Tutkinnon suorittaja osallistuu aktiivisesti ja luovasti tutkintotilaisuuden suunnitteluun yhdessä työelämän edustajan kanssa. Osallisuus tarjoaa tutkinnon suorittajalle mahdollisuuden vaikuttaa osaamisensa toteamiseen, tavoitteiden asettamiseen ja omien resurssiensa määrittämiseen, sekä aikataulujen asettamiseen. Aikaisempi osaaminen voidaan hyväksyä tutkintotilaisuuden arvioinnissa kolmikantaperiaatteella. Tutkinnon suorittaja tekee omat tutkintotilaisuuskohtaiset suunnitelmansa, jossa häntä tuetaan henkilökohtaisesti sekä kirjallisten ohjeiden avulla.

Pitkään ammatissa toimineet, joilla on laaja ja monipuolinen työkokemus tai muulla tavoin, esimerkiksi koulutuksella tai itse opiskellen hankittu osaaminen, voivat osoittaa ammattitaidon suoraan näytöillä ilman niihin valmistavaa koulutusta. Tämä edellyttää sitä, että henkilökohtaisen oppimishjelman perusteella oppilaitos yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa toteaa, että tutkintotilaisuuteen voi hakeutua suoraan. Tärkeintä on ammatillinen osaaminen.

Tutkintoon soveltuvia tutkintotilaisuusympäristöjä ovat audiovisuaalisen viestinnän alalla toimivat yritykset. Työympäristön tulee vastata tutkintotilaisuuden sisällöllisiä vaatimuksia. Henkilökohtaisessa tutkintotilaisuussuunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, että kaikki osion ammattitaitovaatimukset tulevat esille ja niiden tutkintotilaisuustapa on etukäteen suunniteltu. Vastaava opettaja seuraa ja tukee tutkinnon suorittajan opiskelujen etenemistä. Hän pitää opintojen ohjaustunteja ja hopsauksia lähijaksoilla ja antaa etäohjausta oppimistehtävissä ja muissa tutkinnonsuorittajaa askarruttavissa asioissa. Yhteisissä hops-keskusteluissa päivitetään säännöllisesti tutkinnonsuorittajan henkilökohtaista oppimissuunnitelmaa ja henkilökohtaista tutkintotilaisuussuunnitelmaa. Vastaavalla opettajalla on merkittävä osuus tutkinnonsuorittajan opiskelumotivaation ylläpitäjänä.

13. Näyttötutkinnon perusteet tutkintotilaisuuksien suunnittelun lähtökohtana

Alla olevassa tekstissä kuvataan tutkintotilaisuuden toiminta siinä laajuudessa, että arvioijat voivat todeta tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten mukaisen ammattitaidon. Henkilökohtaisessa tutkintotilaisuussuunnitelmassa tutkinnon suorittaja kuvailee toimintaansa jokaisen ammattitaitovaatimuksen kohdalla erikseen.

Haapaveden Opistolla on ollut jo pitkään laajat työelämäyhteydet, työelämän arvioijat ovat perehtyneet ko. tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin ja arvioineet useita vuosia opiston opiskelijoita työssäoppimisen yhteydessä. Tutkintotilaisuudet suoritetaan työpaikoilla tai opiston järjestämässä aidossa työympäristössä.

AUDIOVISUAALISEN VIESTINNÄN PERUSTUTKINNON TUTKINTOTILAISUUKSIEN KUVAUKSET

AUDIOVISUAALISEN VIESTINNÄN PERUSOSAAMINEN

Tutkinnon suorittaja laatii henkilökohtaisen tutkintotilaisuussuunnitelman, jossa hän kuvailee ammattitaitovaatimusten mukaisesti miten hän aikoo suorittaa tilaisuuden. Tutkinnon suorittajan suunnitelmassa tulee esille toimintatavat, -aika ja -menetelmät. Suunnitelman varmistavat ja hyväksyvät työelämän arvioijat sekä oppilaitoksen arvioija ennen tutkintotilaisuutta.

TAVOITTEET

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella tuotannon ja hallita sen eri vaiheet

- käyttää esteettisiä, taiteellisia ja kulttuurisia perusteita viestinnän ilmaisussa, sekä osaa eritellä viestintätuotteiden eettistä ja moraalista sisältöä
- ottaa valokuvia, sekä valmistaa ne ja tuntee kuvankäsittelyn, sekä valokuvailmaisun
- videokuvata, valaista eri tilanteita, leikata kuvaamansa materiaalia, sekä tuntee videokuvauksen ja valaisutekniikan perusteet
- äänittää, sekä soveltaa ääni-ilmaisua ja äänitekniikkaa työsään
- multimediajulkaisemisen taidon
- toimii vuorovaikutteisesti ja ymmärtää yhteistyötaitojen merkityksen, sekä osaa toimia kansainvälisissä työyhteisöissä

TUTKINTOTILAISUUS

Tutkinnonsuorittaja tekee projektisuunnitelman ja toteuttaa sen aikataulun ja kustannusarvion asettamissa rajoissa. Tutkinnonsuorittaja tekee esteettisiä ja sisällöllisiä valintoja huomioiden julkaisukanavat, tyylistuunnat ja taidelajit.

1. Tutkinnonsuorittaja tekee video- ja äänitallenteen ja käsittelee raakamateriaalin valmiiksi tuotteeksi.
2. Tutkinnonsuorittaja valokuvaa kinofilmijärjestelmä- tai digitaalikameralla. Hän valitsee itse ottamistaan kuvista ilmaisullisesti sopivimmat. Tutkinnonsuorittaja kehittää mustavalkofilmin ja vedostaa kuvan paperille. Hän muokkaa digitoitua kuvaa kuvankäsittelyohjelmalla julkaisualustaan sopivaksi.
3. Tutkinnonsuorittaja tekee multimedia- tai printtimediatuotteen sivun, osion tai layout-suunnitelman annetun käsikirjoituksen tai muun riittävän ohjeistuksen pohjalta. Tutkinnonsuorittaja toteuttaa pienimuotoisen paino- tai digitaalisen tuotteen. Tutkinnonsuorittaja toteuttaa yksinkertaisen verkkojulkaisun.

Tutkinnonsuorittaja voi antaa näyttönsä pienessä projektissa osin ainoana näytönantajana tai suuremmassa projektissa osana ryhmää, kunhan toiminta mahdollistaa arvioinnin eriyttämisen yksilöllisesti.

TUTKINTOTILAISUUDEN ARVIOINTI

Perusosaamisen opintokokonaisuuden näyttöjen arvioinnissa painotetaan erityisesti laaja-alaisen tutkinnon kaikkien vaadittavien perustaitojen hallintaa suuntautumisesta riippumatta.

Perusosaamisen opintokokonaisuuden näyttötutkinnossa riittää kuitenkin, että tutkinnonsuorittaja saa tehtäväannot mahdollisimman selkeästi rajattuina eikä häneltä vielä vaadita pitkälle menevää soveltamistaitoa. Perusosaamisessa painottuvat muita opintokokonaisuuksia enemmän ydiosaamisen ja yhteisten painotusten arviointi.

ARVIOINTIKOHDE	TYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
TYÖTEHTÄVÄN HALLINTA	Valmistaa alan yksittäisen tuotteen alusta loppuun annettujen ohjeiden mukaisesti.	Valmistaa alan yksittäisen tuotteen alusta loppuun.	Valmistaa alan yksittäisen tuotteen alusta loppuun av- alan laatuvaatimusten mukaisesti.
TYÖPROSESSIN HALLINTA	Käyttää ohjattuna työtehtävän eri vaiheissa alan keskeisiä työmenetelmiä ja työvälineitä.	Käyttää työtehtävän eri vaiheissa alan keskeisiä työmenetelmiä ja työvälineitä.	Valitsee ja käyttää työtehtävän eri vaiheissa alan keskeisiä työmenetelmiä ja työvälineitä.
TYÖN PERUSTANA	Huolehtii ohjattuna, että lopputulos on julkaisukelpoinen. Osaa ohjattuna soveltaa työhönsä av-alaan liittyvän	Hoitaa tehtävään kuuluvat jälkityöt ja hyväksyttää työn. Soveltaa tehtävässään av-alaan liittyvän viestinnän, ilmaisun ja tekniikan	Hoitaa tehtävään kuuluvat jälkityöt ja hyväksyttää työn alan laatuvaatimusten mukaisesti.

<p>OLEVAN TIEDON HALLINTA</p>	<p>viestinnän, ilmaisun ja tekniikan viestinnällisiä periaatteita.</p> <p>Toteuttaa työtehtävät annettujen ohjeiden mukaan.</p>	<p>tietämystään.</p> <p>Toteuttaa työtehtävät suunnitelmallisesti annettujen ohjeiden mukaan.</p> <p>Arvioi osaamistaan ja osaa soveltaa alan keskeisiä työmenetelmiä työssään.</p>	<p>Soveltaa tehtävässään av-alaan liittyvän viestinnän, ilmaisun ja tekniikan tietämystään etsien luovia ja omaleimaisia ratkaisuja.</p> <p>Toteuttaa työtehtävät annettujen ohjeiden mukaan ja toimii suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti, itsenäisesti ja oma-aloitteisesti.</p>
<p>TYÖTURVALLISUUDEN HALLINTA</p>	<p>Tuntee työturvamääräykset siten, että suoriutuu tehtävistä turvallisesti. toimii ergonomisesti oikein.</p> <p>Osaa kertoa ongelmista ajoissa ja pyytää apua.</p>	<p>Osaa huomioida itsenäisesti työympäristössä olevat riskitekijät. noudattaa annettuja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä.</p> <p>Esittää ongelmatilanteisiin oma-aloitteisesti ratkaisuvaihtoehtoja.</p>	<p>Arvioi ja kehittää osaamistaan, ja valitsee, soveltaa ja kehittää alan keskeisiä työmenetelmiä.</p> <p>Osaa itsenäisesti huolehtia työympäristönsä työturvallisuudesta ja ilmoittaa puutteellisuuksista.</p>

<p>YDINOSAAMINEN</p>	<p>Osaä käsitellä ja ratkaista eettisiä ongelmia.</p> <p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti. Tulee toimeen monikulttuurisessa työympäristössä.</p>	<p>Toimii vastuuntuntoisesti ja oikeudenmukaisesti.</p> <p>Pystyy hyvin työskentelemään monikulttuurisessa työympäristössä.</p> <p>Tuntee ympäristömyönteiset työ- ja toimintatavat ja toimii ohjattuna niiden mukaisesti.</p>	<p>Osaä esitellä perustellut ehdotuksensa työryhmässä ja tuoda ehdotuksensa niistä päättävälle henkilölle.</p> <p>Toimii luovasti, aloitteisesti, johdonmukaisesti ja joustavasti, sekä kehittää omaa osaamistaan ja työskentelytapojaan. Pystyy kiitettävästi toimimaan monikulttuurisessa työympäristössä. On joustava, ennakkoluuloton ja kielitaitoinen. Tuntee kestävän kehityksen periaatteet ja sen taloudelliset, kulttuuriset ja sosiaaliset ulottuvuudet, jo on motivoitunut toimimaan niiden puolesta työssään.</p>
<p>YHTEISET PAINOTUKSET</p>	<p>Toimii ohjattuna ympäristömyönteisin työ- ja toimintatavoin.</p>		

VIDEO-, TELEVISIO-, ELOKUVATEKNIikka

Tutkinnon suorittaja laatii henkilökohtaisen tutkintotilaisuussuunnitelman, jossa hän kuvailee ammattitaitovaatimusten mukaisesti miten hän aikoo suorittaa tilaisuuden. Suunnitelmassaan hän määrittelee täsmennetyt näyttödokumentit ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Suunnitelman hyväksyvät työelämän arvioijat (yrittäjä ja työntekijä) sekä oppilaitoksen arvioija ennen tutkintotilaisuutta.

TAVOITTEET

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- käyttää erilaisia esitystekniikkaan liittyviä laitteita sekä sovelluksia, sekä osaa julkaista tuottamansa aineiston erilaisissa medioissa kansainvälisesti
- yleisimpien audiovisuaalisten esitystekniikoiden käytön ja huollon
- hahmottaa eroja analogisen ja digitaalisen audiovisuaalisten esitysvälineiden osalta.
- toimia uutistoimituksen sekä kevyessä dokumenttiryhmässä
- hahmotettava tarpeellinen kalusto suhteutettuna kevyeen tuotantoon.
- tehdä sisällöllisesti oikeita ratkaisuja itsenäisesti em. toimenkuvissa, sekä hallitsee ne elementit, joista uutisen tai dokumentin sisältö muodostuu

Tutkinnonsuorittaja hahmottaa studiotyöskentelyssä käytettävien video-, audio- ja valaisulaitteiden muodostaman kokonaisuuden ja rakenteen, sen käyttötarpeet, tallentaminen, jälkikäsitteily ja tallennusmediat, sekä osaa hyödyntää studiokalustoa sisä- ja ulkotuotantokäytössä ja osa huoltaa kaluston käytön jälkeen

- tutkinnonsuorittaja ymmärtää sähkötekniikan ja elektroniikan perusteet, hallitsee sähköturvallisuusmääräyksien perusteita ja ymmärtää työturvallisen ympäristönrakentamisen.
- hallitsee vianmäärityksen ja osaa huoltaa/ korjata pieniä vikoja turvallisesti.
- tietää missä tarvitaan asennusoikeuksien haltijaa korjaustöihin.
- osaa valita tilanteeseen sopivan mikrofonin ja ymmärtää eri mikrofonityyppien ominaisuudet
- käyttää mikrofoneja ja niiden lisälaitteita teknisesti oikein ja ymmärtää niiden merkityksen äänen talteenotossa niin, että paras mahdollinen äänitystulos on saavutettavissa.

Hän ymmärtää tallennusvälineen ääneen vaikuttavat säädöt ja osaa käyttää niitä oikein.

Tutkinnonsuorittaja hahmottaa akustiikan merkityksen äänityksen lopputulokseen ja osaa käyttää sitä hyväkseen äänitystilanteessa.

TUTKINTOTILAISUUS

TUTKINTOTILAISUUDEN KUVAUS

Tutkinnonsuorittaja käyttää video-, televisio- ja elokuvatekniikkaa ja työmenetelmiä työtehtävissään. Hän tuottaa ja muokkaa aineistoa, kokoaa sen valmiiksi tuotteeksi, hän tallentaa ja dokumentoi aineiston, sekä siirtää tuotteen jakelukanavaan ja laatii valmistuksen ja koostamisen dokumentit ylläpitoa ja päivitystä varten.

Tutkinnonsuorittaja tekee itsenäisesti jonkun video-, televisio- ja elokuvatekniikan erikoisalueen töitä. Erikoisalue voi olla jokin materiaalin tekemiseen tai muokkaamiseen liittyvä alue, kuten esimerkiksi fiktion tai dokumentin osa, ohjelmatunnus, markkinointimateriaali, DVD-versio tai verkkoon tarkoitettu versio. Tutkinnonsuorittaja valitsee soveltuvat laitteistot ja ohjelmistot.

Tutkinnonsuorittaja suorittaa käytössään olevien laitteistojen ja ohjelmistojen ylläpidon ja päivittämisen teknisen osaamisensa perusteella.

TUTKINTOTILAISUUSYMPÄRISTÖ

Näyttöympäristönä voi olla yritys tai jokin muu julkinen toimija, jonka toimintoihin sisältyy video-, televisio- tai elokuvatuotantojen tekeminen. Tutkintotilaisuus suoritetaan valvotuissa, ohjatuissa olosuhteissa. Tutkintotilaisuuden aikana tutkinnonsuorittajalla on oltava käytössään työhön soveltuvat, alan normaalia työskentelyä vastaavat tilat ja laitteet.

Näyttötutkinto annetaan joko yksilösuorituksena tai työryhmän jäsenenä siten, että tutkinnonsuorittajan yksilösuoritus voidaan arvioida. Tutkintotilaisuudessa tutkinnonsuorittaja osallistuu projektiin tai työprosessiin ennalta määritellyllä työpanoksella, joka valitaan työpaikan, projektin ja näyttötilaisuuden mukaan ja jonka määrittelevät oppilaitoksen edustaja, tutkinnonsuorittaja ja työelämän edustaja yhdessä.

Tutkintotilaisuus järjestetään niin, että tutkinnonsuorittajalla on mahdollisuus ennen näytön antamista perehtyä niihin käytössä oleviin ohjelmiin, laitteisiin ja välineisiin, jotka poikkeavat hänen aikaisemmin käyttämistään.

TUTKINTOTILAISUUDEN ARVIOINTI

Video-, televisio- ja elokuvatekniikan opintokokonaisuuden näyttökokeiden arviointi painottuu ennen kaikkea teknisten perustaitojen hallintaan ja soveltamiseen.

TYYYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
Osaa hahmottaa alan työprojekteissa käytettävät laitteet ja niiden muodostamat järjestelmät	Tuntee alan työprojekteissa käytettävät laitteet ja niiden muodostamat järjestelmät.	Hallitsee alan työprojekteissa käytettävät laitteet ja niiden muodostamat järjestelmät.
Osaa ohjatusti käyttää alalla yleisesti käytössä olevia kuvaus-, valaisu- ja jälkikäsitteilykalustoja	Osaa käyttää alalla yleisesti käytössä olevia kuvaus-, valaisu- ja jälkikäsitteilykalustoja.	Osaa valita ja käyttää alalla yleisesti käytössä olevia kuvaus-, valaisu- ja jälkikäsitteilykalustoja.
Osaa käytössä olevat tekniset termit ja tuntee niiden perusteena olevat ilmiöt.	Osaa käytössä olevat tekniset termit ja tuntee niiden perusteena olevat ilmiöt sekä niiden historiallinen tausta.	Osaa käytössä olevat tekniset termit ja tuntee niiden perusteena olevat ilmiöt sekä niiden historiallinen tausta.
Osaa kuvaustekniikan tärkeimmät työtehtävät ja -menetelmät	Osaa kuvaustekniikan keskeiset työtehtävät ja menetelmät.	
Osaa toimia ryhmä- ja projektitöissä	Osaa toimia ryhmä- ja projektitöissä.	Osaa toimia ryhmä- ja projektitöissä.
Osaa ohjattuna soveltaa teknisiä taitojaan jollakin osaamisalueella kuten kamerailmaisussa, editoinnissa tai studiotyöskentelyssä sekä	Osaa soveltaa teknisiä taitojaan jollakin osaamisalueella kuten kamerailmaisussa, editoinnissa tai studiotyöskentelyssä sekä osattava tehdä siihen liittyviä	Osaa soveltaa teknisiä taitojaan jollakin osaamisalueella kuten kamerailmaisussa, editoinnissa, animaatiotuotannossa tai studiotyöskentelyssä sekä

<p>osattava tehdä siihen liittyviä käytännön töitä</p>	<p>käytännön töitä</p>	<p>osattava tehdä siihen liittyviä käytännön töitä.</p>
<p>Osaa ohjattuna suorittaa käytössään olevan kaluston päivittäiset kunnossapitotoimet ja käyttökytkennät eri tilanteiden vaatimalla tavalla.</p>	<p>Osaa suorittaa käytössään olevan kaluston päivittäiset kunnossapitotoimet ja käyttökytkennät eri tilanteiden vaatimalla tavalla.</p>	<p>Suorittaa käytössään olevan kaluston päivittäiset kunnossapitotoimet ja käyttökytkennät eri tilanteiden vaatimalla tavalla.</p>
<p>Osaa huomioida ohjatusti työssään suomalaisen ja kansainvälisen teknisen kulttuurin eroavuudet ja yhtäläisyydet.</p>	<p>Osaa huomioida ohjatusti työssään suomalaisen ja kansainvälisen teknisen kulttuurin eroavuudet ja yhtäläisyydet.</p>	<p>Osaa huomioida työssään suomalaisen ja kansainvälisen teknisen kulttuurin eroavuudet ja yhtäläisyydet.</p>

VIDEO-, TELEVISIO-, ELOKUVAILMAISU

Tutkinnon suorittaja laatii henkilökohtaisen tutkintotilaisuussuunnitelman, jossa hän kuvailee ammattitaitovaatimusten mukaisesti miten hän aikoo suorittaa tilaisuuden. Suunnitelmassaan hän määrittelee täsmennetyt näyttödokumentit ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Suunnitelman hyväksyvät työelämän arvioijat (yrittäjä ja työntekijä) sekä oppilaitoksen arvioija ennen tutkintotilaisuutta.

TAVOITTEET

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- käyttää kuvailmaisun perusteita eli kuvakokojärjestelmän, sommittelun sekä rajauksen syvällisesti pohtien niiden sisällöllistä merkitystä, sekä erilaisia kuvaustekniikkaan liittyviä laitteita sekä sovelluksia ja käyttää niitä kuvakerronnan edistämiseksi
- käyttää liikkuvaa kuvaa luovalla ja persoonallisella tavalla
- suunnitella ja käyttää valaisua ja valaisun apukalustoa käsikirjoitusta tukevalla tavalla, ja ymmärtää kohtauksen valaisun periaatteet sekä sen merkityksen lopputuotteen laadussa
- käyttää Avid –videoeditointijärjestelmää sekä tehdä vaativia tehtäviä, kuten värinkorjausta, äänenkäsittelyä sekä erilaisia siirtoja järjestelmästä toiseen.
- toimia sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä jälkituotantotehtävissä, sekä tuntee keskeiset menetelmät ja osaa etsiä ratkaisuja ongelmatilanteisiin
- jakaa jälkituotantotehtävät omiin prosesseihin ja aikatauluttaa työnsä
- tuntee tavat ja menetelmät joilla valmiit työt voidaan julkaista ja levittää erilaisille (kansainvälisille) tahoille
- tuntee tärkeimmät tekniset, visuaaliset ja taiteelliset lähtökohdat leikkaustyölle
- tietää äänen merkityksen ja ilmaisumahdollisuudet av-tuotteessa osana ohjelmakokonaisuutta.
- hallitsee äänityöaseman monipuolisen käytön.
- hallitsee ääninäyttelemiseen liittyvää tekniikkaa ja ilmaisua niin, että hän osaa luoda ja taltioida ääntä persoonallisesti.
- hyödyntää ääneen liittyvää teknistä osaamista ilmaisussaan.

TUTKINTOTILAISUUDEN KUVAUS

Tutkinnonsuorittaja soveltaa työtoiminnassaan video-, televisio- ja elokuvailmaisun keskeisiä tietoja ja taitoja. Voidakseen osoittaa ilmaisullisen osaamisensa tutkinnonsuorittajan on osattava käyttää riittävästi kunkin näyttötehtävän toteuttamisen edellyttämiä välineitä, laitteita ja ohjelmia. Tutkinnonsuorittaja soveltaa ilmaisutaitojaan jollain videon, television ja elokuvan osa-alueella. Hän käyttää kuvaus- ja jälkikäsitteilyprosessin teknisiä perustaitojaan ilmaisussaan.

TUTKINTOTILAISUUSYMPÄRISTÖ

Näyttöympäristönä voi olla yritys tai jokin muu julkinen toimija, jonka toimintoihin sisältyy video-, televisio- tai elokuvatuotantojen tekeminen. Tutkintotilaisuus suoritetaan valvotuissa, ohjatuissa olosuhteissa. Tutkintotilaisuuden aikana tutkinnonsuorittajalla on oltava käytössään työhön soveltuvat, alan normaalia työskentelyä vastaavat tilat ja laitteet.

Näyttötutkinto annetaan joko yksilösuorituksena tai työryhmän jäsenenä siten, että tutkinnonsuorittajan yksilösuoritus voidaan arvioida. Tutkintotilaisuudessa tutkinnonsuorittaja osallistuu projektiin tai työprosessiin ennalta määritellyllä työpanoksella, joka valitaan työpaikan, projektin ja tutkintotilaisuuden mukaan ja jonka määrittelevät oppilaitoksen edustaja, tutkinnonsuorittaja ja työelämän edustaja yhdessä.

Tutkintotilaisuus järjestetään niin, että tutkinnonsuorittajalla on mahdollisuus ennen näyttöntutkinnon antamista perehtyä niihin käytössä oleviin ohjelmiin, laitteisiin ja välineisiin, jotka poikkeavat hänen aikaisemmin käyttämistään.

Materiaali pitää voida tulostaa joko nauhalle, serverille, DVD- tai vastaavana videolevynä tai muokata verkkoversiosovelluksissa käytettäväksi.

Video-, televisio- ja elokuvailmaisun opintokokonaisuuden arviointi painottuu kuvailmaisuun.

Lisäksi tutkinnonsuorittajan on osattava vaikuttaa visuaaliseen ilmeeseen teknisellä toteutuksellaan.

TYYYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
Osaa soveltaa kuvailmaisun periaatteita omassa työssään	Osaa ohjatusti videokuvan ja äänen tekemiseen tarvittavat luovat ja ilmaisulliset perustaidot sekä pystyttävä soveltamaan niitä omalta osaltaan ryhmätöissä ja projekteissa	Hallitsee erilaisten laitekokonaisuuksien käyttö ja soveltaminen luovan ohjelmatyön välineinä.
Osaa työskennellä luovissa työryhmissä ja projekteissa	Osaa kuvailmaisun (kuvakoot, kuvasommittelu ja kuvakerronta) ja dramaturgian perusteet sekä pystyy hahmottamaan niiden merkityksen kokonaisteoksessa	Osaa videokuvan ja äänen tekemiseen tarvittavat luovat ja ilmaisulliset perustaidot sekä pystyttävä soveltamaan niitä omalta osaltaan ryhmätöissä ja projekteissa
Osaa soveltaa ilmaisullisesti kuvaus- ja editointilaitteistoa omassa työssään	Osaa ohjatusti valon ja värien käytön perusteet AV-työssä	Osaa kuvailmaisun (kuvakoot, kuvasommittelu ja kuvakerronta) ja dramaturgian perusteet sekä hahmottaa niiden merkityksen kokonaisteoksessa.
Pystyy hahmottamaan kuvan ja äänen yhdessä luoma ilmaisullinen kokonaisuus.	Osaa soveltaa kulloinkin käytössään olevaa tekniikkaa	Osaa valon ja värien käytön perusteet AV-työssä.
	Osaa soveltaa ilmaisutaitojaan jollakin osa-alueella kuten kamerailmaisussa, editoinnissa tai studiotyöskentelyssä.	Osaa soveltaa kulloinkin käytössään olevaa tekniikkaa yksilöllisellä tavalla kokonaisteoksen osana.

		Osaa soveltaa luovasti ilmaisutaitojaan jollakin osa-alueella kuten kamerailmaisussa, editoinnissa, animaatiotuotannossa tai studiotyöskentelyssä.
--	--	--

VIDEO-, TELEVISIO-, ELOKUVATYÖ

Tutkinnon suorittaja laatii henkilökohtaisen tutkintotilaisuussuunnitelman, jossa hän kuvailee ammattitaitovaatimusten mukaisesti miten hän aikoo suorittaa tilaisuuden. Suunnitelmassaan hän määrittelee täsmennetyt näyttödokumentit ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Suunnitelman hyväksyvät työelämän arvioijat (yrittäjä ja työntekijä) sekä oppilaitoksen arvioija ennen tutkintotilaisuutta.

TAVOITTEET

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- soveltaa jonkin osa-alueen kuten kamerailmaisun, editoinnin, animaatiotuotannon tai studiotyöskentelyn taitojaan ryhmä- ja projektityössä
- alalla käytössä olevat tuotannolliset ja työnjohdolliset termit ja komentokieli
- toimia pitkäjänteisesti projekteissa ja erilaisissa ryhmätöissä, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, -ryhmässä tai –projektissa työskentelevien tehtävät ja niiden merkitys ohjelmakokonaisuuden onnistumiselle. Hänen on osattava mukauttaa taitonsa ja tietonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen.

TUTKINTOTILAISUUS

Tutkinnonsuorittaja soveltaa video-, televisio- ja elokuvatyön keskeisiä tietoja ja taitoja alan ryhmä- ja projektitöissä. Hän tuottaa ja muokkaa aineistoa, kokoaa sen valmiiksi tuotteeksi, hän tallentaa

ja dokumentoi aineiston, sekä siirtää tuotteen jakelukanavaan ja laatii valmistuksen ja koostamisen dokumentit ylläpitoa ja päivitystä varten.

VIDEO-, TELEVISIO- JA ELOKUVATYÖN ERIKOISALUEEN HALLINTA

Tutkinnonsuorittaja tekee itsenäisesti jonkun video-, televisio- ja elokuvatyön erikoisalueen töitä. Erikoisalue voi olla jokin materiaalin tekemiseen tai muokkaamiseen liittyvä alue, kuten esimerkiksi fiktion tai dokumentin osa, ohjelmatunnus, markkinointimateriaali, DVD-versio tai verkkoon tarkoitettu versio.

LAITTEISTOJEN JA OHJELMIEN YLLÄPITO JA PÄIVITYS

Tutkinnonsuorittaja suorittaa käytössään olevien laitteistojen ja ohjelmistojen ylläpidon ja päivittämisen.

TUTKINTOTILAISUUSYMPÄRISTÖ

Näyttöympäristönä voi olla yritys tai jokin muu julkinen toimija, jonka toimintoihin sisältyy video-, televisio- tai elokuvatuotantojen tekeminen. Tutkintotilaisuus suoritetaan valvotuissa, ohjatuissa olosuhteissa. Tutkintotilaisuuden aikana tutkinnonsuorittajalla on oltava käytössään työhön soveltuvat, alan normaalia työskentelyä vastaavat tilat ja laitteet.

Näyttötutkinto annetaan joko yksilösuorituksena tai työryhmän jäsenenä siten, että tutkinnonsuorittajan yksilösuoritus voidaan arvioida. Tutkintotilaisuudessa tutkinnonsuorittaja osallistuu projektiin tai työprosessiin ennalta määritellyllä työpanoksella, joka valitaan työpaikan, projektin ja tutkintotilaisuuden mukaan ja jonka määrittelevät oppilaitoksen edustaja, tutkinnonsuorittaja ja työelämän edustaja yhdessä.

Tutkintotilaisuus järjestetään niin, että tutkinnonsuorittajalla on mahdollisuus ennen näytöntutkinnon antamista perehtyä niihin käytössä oleviin ohjelmiin, laitteisiin ja välineisiin, jotka poikkeavat hänen aikaisemmin käyttämistään.

Materiaali pitää voida tulostaa joko nauhalle, serverille, DVD- tai vastaavana videolevynä tai muokata verkkoversiosovelluksissa käytettäväksi.

TUTKINTOTILAISUUDEN ARVIOINTI

TYYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
<p>Osaa ohjattuna suorittaa työtehtävänsä projekti- ja ryhmätyöskentelyssä</p> <p>Osaa tuotannolliset ja työnjohdolliset termit ja komentokieli</p> <p>Osaa hahmotella käytännössä audiovisuaalisen tuotannon eri työvaiheet</p>	<p>Osaa suorittaa työtehtävänsä projekti- ja ryhmätyöskentelyssä</p> <p>Osaa alalla käytössä olevat tuotannolliset ja työnjohdolliset termit ja komentokieli.</p> <p>Osaa toimia pitkäjänteisesti projekteissa ja erilaisissa ryhmätöissä</p> <p>Osaa mukauttaa taitonsa ja tietonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen.</p>	<p>Osaa soveltaa jonkin osa-alueen kuten kamerailmaisun, editoinnin, tai studiotyöskentelyn taitojaan ryhmä- ja projektityössä.</p> <p>Osaa alalla käytössä olevat tuotannolliset ja työnjohdolliset termit ja komentokieli.</p> <p>Osaa toimia pitkäjänteisesti projekteissa ja erilaisissa ryhmätöissä, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, -ryhmässä tai -projektissa työskentelevien tehtävät ja niiden merkitys ohjelmakokonaisuuden onnistumiselle.</p> <p>Osaa mukauttaa taitonsa ja tietonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen.</p>

MULTIMEDIATEKNIikka

Tutkinnon suorittaja laatii henkilökohtaisen tutkintotilaisuussuunnitelman, jossa hän kuvailee ammattitaitovaatimusten mukaisesti miten hän aikoo suorittaa tilaisuuden. Suunnitelmassaan hän määrittelee täsmennetyt näyttödokumentit ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Suunnitelman hyväksyvät työelämän arvioijat (yrittäjä ja työntekijä) sekä oppilaitoksen arvioija ennen tutkintotilaisuutta.

TAVOITTEET

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja osaa

- multimedian tekemiseen tarvittavat tekniset perustaidot ja on osattava soveltaa niitä omalta osaltaan ryhmä- ja projektitöissä, joten hänen on tunnettava digitaalisen viestintätekniikan perusteet.
- toteuttaa vuorovaikutteinen käyttöliittymä, joten hänen on perehdyttävä erilaisten laite- ja ohjelmakokonaisuuksien käyttöön ja soveltamiseen multimediatyön välineinä.
- jokin multimedian erikoisalue siinä määrin, että hän osaa itsenäisesti tehdä siihen liittyviä käytännön töitä.
- käyttää alalla käytössä olevia laitteistoja ja ohjelmia sekä hallittava niiden tekniset ominaisuudet ja käyttötarkoitukset, joten hänen on hallittava keskeiset tietotekniset kuvan, äänen ja tekstin tuottamisen menetelmät.
- käytössä olevat tekniset termit sekä tunnettava niiden perustana olevat ilmiöt sekä alan teknisen kehityksen pääpiirteet.
- suorittaa käytössään olevien laitteistojen ja ohjelmistojen ylläpito ja päivittäminen.

TUTKINTOTILAISUUS

Tutkinnonsuorittaja soveltaa multimediatekniikan keskeisiä tietoja ja taitoja alan ryhmä- ja projektitöissä. Hän tuottaa ja muokkaa aineistoa, kokoaa sen valmiiksi tuotteeksi, hän tallentaa ja dokumentoi aineiston, sekä siirtää tuotteen jakelukanavaan ja laatii valmistuksen ja koostamisen dokumentit ylläpitoa ja päivitystä varten.

LAITTEISTOJEN JA OHJELMISTOJEN YLLÄPITO JA PÄIVITYS

Tutkinnonsuorittaja suorittaa käytössään olevien, päivittäisessä työssään käyttämiensä laitteistojen ja ohjelmistojen ylläpidon ja päivittämisen.

MULTIMEDIAN ERITYISALUEEN HALLINTA

Tutkinnonsuorittaja tekee itsenäisesti jonkun multimedian erikoisalueen töitä. Erikoisalue voi olla jokin materiaalin tekemiseen tai muokkaamiseen liittyvä alue, kuten esimerkiksi animaatio, 3D-mallinnus, valokuvien käsittely ja muokkaus, tietokonemusiikin tekeminen tai koodaaminen.

TUTKINTOTILAISUUSYMPÄRISTÖ

Näyttö pyritään antamaan aidossa työelämän tilanteessa. Työelämän edustaja osallistuu näytön suunnitteluun.

Näyttöympäristönä voi olla yritys tai jokin muu julkinen toimija, jonka toimintoihin sisältyy digitaalisten vuorovaikutteisten multimediatuotteiden tekeminen. Näyttökoe suoritetaan valvotuissa, ohjatuissa olosuhteissa. Näyttöä suorittaessaan tutkinnonsuorittajalla on oltava käytössään työhön soveltuvat, alan normaalia työskentelyä vastaavat tilat.

Tutkinnonsuorittajan käytössä on oltava työhön soveltuvat työasemat, ohjelmat ja oheislaitteet, joilla voi näyttötehtävistä riippuen tehdä, siirtää, muokata, editoida, koostaa, tallentaa ja arkistoida still-kuvamateriaalia, liikkuvaa kuvaa, 2D- tai 3D-animaatiota ja videota, graafisia elementtejä, musiikkia, puheääntä, tehosteita ja tekstiä ja niistä muodostettavia kokonaisuuksia.

Näyttö annetaan joko yksilösuorituksena tai työryhmän jäsenenä siten, että tutkinnonsuorittajan yksilösuositus voidaan arvioida. Näyttökokeessa tutkinnonsuorittaja osallistuu projektiin tai työprosessiin ennalta määritellyllä työpanoksella joka valitaan työpaikan, projektin ja näytön mukaan. Määrittely tapahtuu yhteisesti oppilaitoksen edustajan, tutkinnonsuorittajan ja työelämän edustajan kanssa.

Näyttö järjestetään niin, että tutkinnonsuorittajalla on mahdollisuus ennen näytön antamista perehtyä niihin käytössä oleviin ohjelmiin, laitteisiin ja välineisiin, jotka poikkeavat hänen aikaisemmin käyttämistään.

TYYYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
<p>Osaa ohjattuna muokata valmistamaansa kuva- ja äänimateriaalia multimediatuotantoon soveltuvaksi</p> <p>Osaa ohjattuna toteuttaa käyttöliittymä</p> <p>Osaa multimedia-aineiston tyypillisimmät tallentamis- ja siirtotekniikat</p> <p>Osaa sovittaa oma tekninen taitonsa laitteisto- ja ohjelmakokonaisuuden yhteyteen</p> <p>Osaa päivittäisessä työssä laitteistojen ja ohjelmien ylläpito ja päivitys.</p> <p>Hallitsee alan keskeisen terminologian</p>	<p>Osaa multimedian tekemiseen tarvittavat tekniset perustaidot ja osattava soveltaa niitä omalta osaltaan ryhmä- ja projektitöissä, joten hänen on tunnettava digitaalisen viestintätekniikan perusteet</p> <p>Osaa toteuttaa vuorovaikutteinen käyttöliittymä</p> <p>Osaa käyttää alalla käytössä olevia laitteistoja ja ohjelmia sekä osattava niiden tekniset ominaisuudet ja käyttötarkoitukset, joten hänen on osattava keskeiset tietotekniset kuvan, äänen ja tekstin tuottamisen menetelmät.</p> <p>Osaa käytössä olevat tekniset termit sekä tunnettava niiden perustana olevat ilmiöt sekä alan teknisen kehityksen pääpiirteet.</p> <p>Osaa suorittaa käytössään olevien laitteistojen ja</p>	<p>Osaa multimedian tekemiseen tarvittavat tekniset perustaidot ja osattava soveltaa niitä omalta osaltaan ryhmä- ja projektitöissä, joten hänen on tunnettava digitaalisen viestintätekniikan perusteet</p> <p>Osaa toteuttaa vuorovaikutteinen käyttöliittymä, joten hänen on perehdyttävä erilaisten laite- ja ohjelmakokonaisuuksien käyttöön ja soveltamiseen multimediatyön välineinä.</p> <p>Osaa jokin multimedian erikoisalue siinä määrin, että hän osaa itsenäisesti tehdä siihen liittyviä käytännön töitä.</p> <p>Osaa käyttää alalla käytössä olevia laitteistoja ja ohjelmia sekä hallittava niiden tekniset ominaisuudet ja käyttötarkoitukset, joten hänen on hallittava keskeiset tietotekniset kuvan, äänen ja tekstin tuottamisen menetelmät.</p>

	ohjelmistojen ylläpito ja päivittäminen	<p>Osaa käytössä olevat tekniset termit sekä tunnettava niiden perustana olevat ilmiöt sekä alan teknisen kehityksen pääpiirteet.</p> <p>Osaa suorittaa käytössään olevien laitteistojen ja ohjelmistojen ylläpito ja päivittäminen</p>
--	---	---

MULTIMEDIATUOTANTO

Tutkinnon suorittaja laatii henkilökohtaisen tutkintotilaisuussuunnitelman, jossa hän kuvailee ammattitaitovaatimusten mukaisesti miten hän aikoo suorittaa tilaisuuden. Suunnitelmassaan hän määrittelee täsmennetyt näyttödokumentit ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Suunnitelman hyväksyvät työelämän arvioijat (yrittäjä ja työntekijä) sekä oppilaitoksen arvioija ennen tutkintotilaisuutta.

TAVOITTEET

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksina on, että tutkinnonsuorittaja

- hallitsee projektityöskentelyn taidot ja osaa sopeuttaa omat taitonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, työryhmässä tai projektissa työskentelevien ammatillisen osaamisen merkitys onnistuneessa multimediatuotannossa.
- osaa alalla käytössä olevat ammattitermit.
- osaa mukauttaa oma tekemisensä annettuihin mahdollisuuksiin, joten hänen on tunnettava erilaisten tuotantojen taloudelliset ja välineelliset resurssit.

- tuntee tuotantoprosessien sopimuskäytännöt ja niiden sidosryhmät.

TUTKINTOTILAISUUS

Tämän näyttötutkinnon keskeistä osaamista on multimediatuotannon kokonaisuuden ymmärtäminen ja oman työn hallinta sen osana. Tutkinnon suorittaja dokumentoi projektin suunnitteluvaiheen, arvioi tuotannossa tarvittavia resursseja, pitää huolen, että tuotannon laatuksiteerit säilyvät, sekä toimii työehtosopimuksensa ja muiden tuotannon keskeisten asiakas-, salassapito-, IPR- tms. sopimusten mukaisesti tietäen myös omat oikeutensa. Lopuksi hän täyttää omaan työtehtäväänsä liittyvät keskeiset multimediatuotannon dokumentit. Hän nimeää, toimittaa ja arkistoi ne ohjeiden mukaan. Hän käyttää tuotantokäsikirjoitusta tai muita tuotannon ohjeita omassa työssään poikkeamatta niistä sopimatta.

TUTKINTOTILAISUUSYMPÄRISTÖ

Näyttötutkinto pyritään antamaan aidossa työelämän tilanteessa. Työelämän edustaja osallistuu näytön suunnitteluun.

Näyttöympäristönä voi olla yritys tai jokin muu julkinen toimija, jonka toimintoihin sisältyy digitaalisten vuorovaikutteisten multimediatuotteiden tekeminen. Näyttökoe suoritetaan valvotuissa, ohjatuissa olosuhteissa. Näyttöä suorittaessaan tutkinnonsuorittajalla on oltava käytössään työhön soveltuvat, alan normaalia työskentelyä vastaavat tilat, laitekokonaisuudet ja ohjelmistot.

Näyttö annetaan joko yksilösuorituksena tai työryhmän jäsenenä siten, että tutkinnonsuorittajan yksilösuositus voidaan arvioida. Näyttökokeessa tutkinnonsuorittaja osallistuu projektiin tai työprosessiin ennalta määritellyllä työpanoksella joka valitaan työpaikan, projektin ja näytön mukaan. Määrittely tapahtuu yhteisesti oppilaitoksen edustajan, tutkinnonsuorittajan ja työelämän edustajan kanssa.

Näyttö järjestetään niin, että tutkinnonsuorittajalla on mahdollisuus ennen näytön antamista perehtyä niihin käytössä oleviin ohjelmiin, laitteisiin ja välineisiin, jotka poikkeavat hänen aikaisemmin käyttämistään.

TYYYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
<p>Pystyy toimimaan projekti- ja ryhmätöissä</p> <p>Osaa multimediatuotantoon liittyvät keskeiset käsitteet</p> <p>Hallitsee multimediatuotannon perustehtävät</p> <p>Ymmärtää tuotantoon liittyvien dokumenttien merkitys</p> <p>Osaa ohjattuna dokumentoida oma työnsä</p>	<p>Osaa projektityöskentelyn taidot ja osattava sopeuttaa omat taitonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, työryhmässä tai projektissa työskentelevien ammatillisen osaamisen merkitys onnistuneessa multimediatuotannossa.</p> <p>Tietää oman toimintansa merkityksen työ- ja tuotantoprosessissa.</p> <p>Osaa alalla käytössä olevat ammattitermit</p> <p>Tuntee erilaisten tuotantojen taloudelliset ja välineelliset resurssit.</p>	<p>Hallitsee projektityöskentelyn taidot ja osattava sopeuttaa omat taitonsa kokonaistavoitteen saavuttamiseen, joten hänen on ymmärrettävä muiden samassa työpaikassa, työryhmässä tai projektissa työskentelevien ammatillisen osaamisen merkitys onnistuneessa multimediatuotannossa.</p> <p>Tietää oman toimintansa merkityksen työ- ja tuotantoprosessissa.</p> <p>Osaa alalla käytössä olevat ammattitermit.</p> <p>Osaa mukauttaa oma tekemisensä annettuihin mahdollisuuksiin, joten hänen on tunnettava erilaisten tuotantojen taloudelliset ja välineelliset resurssit.</p> <p>Tuntee tuotantoprosessien sopimuskäytännöt ja niiden sidosryhmät</p>

5 POHDINTA

Näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman tekeminen oli hyvin haastava tehtävä. Suurimpana ongelmana oli selkeän ohjeistuksen ja esimerkin puute, sekä oma kokemattomuuteni näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman teossa. Järjestämissuunnitelmasta syntyikin monta versiota.

Suurin haaste näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman tekemisessä oli audiovisuaalisen viestinnän perusosaamisen kokonaisuuden soveltaminen näyttötutkintojärjestelmään. Kyseinen kokonaisuus sisältää nimittäin laaja-alaisen tutkinnon kaikkien vaadittavien perustaitojen hallintaa suuntautumisesta riippumatta, joiden osaamista on miltei mahdoton näyttää yhden tutkintotilaisuuden sisällä. Audiovisuaalisen viestinnän perusosaamisen kokonaisuuden keskeiseen sisältöön kuuluu esteettisten, taiteellisten ja kulttuuristen perusteiden käyttö viestinnän ilmaisussa, valokuvien ottaminen, valokuvien valmistaminen ja kuvankäsittely sekä valokuvailmaisuus, videokuvaaminen, editointi, valaisu sekä videokuvausten ilmaisuus, värien, typografian ja kuvasommittelun viestinnällinen soveltaminen, sekä ääni-ilmaisumahdollisuuksien soveltaminen, dramaturginen kuvan, äänen ja valon yhteensovittaminen, äänitekniikan soveltaminen, valaisutekniikan soveltaminen, joukkoviestinnän analysointi, vuorovaikutteinen toiminta ja oma ilmaisuus, audiovisuaalisen viestintäalan ammattienglanti, tuotannon suunnittelu ja hallinta ja multimediajulkaiseminen. Järjestämissuunnitelman ensimmäisessä versiossa audiovisuaalisen viestinnän perusosaamisen arviointikriteeristö olikin 15 sivun pituinen, kun taas viimeisessä versiossa se on 3 sivun pituinen. Ensimmäisen ja viimeisen version välissä onkin tapahtunut paljon muutoksia. Järjestämissuunnitelman ensimmäisen version arvioinnissa olikin määritelty liian tarkasti eri arviointikohteet. Sitä tehdessä olikin käytetty apuna ammattiosaamisen näyttöjen arviointikriteerejä.

Kun ensimmäinen versio järjestämissuunnitelmasta oli valmistunut, konsultoin sitä Haapaveden Opiston aikuiskoulutusvastaavalla Vuokko Kotkalla. Palaverin aikana osoittautui, että arviointikriteeristö olikin tehty liian tarkasti. Samalla tekijälle selvisi ero nuorten ammattiosaamisen näyttöjen ja näyttötutkinnon välinen ero. Ensimmäisen palaverin jälkeen alkoikin järjestämissuunnitelman toisen version tekeminen. Toinen versio olikin jo lyhyempi. Sen arviointikriteerit kuitenkin määräsivät vielä liikaa tutkinnon kulkua. Se ei ollut hyväksyttävä. Siinä vaiheessa tutustuin Jyväskylän Ammattiopiston audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon järjestämissuunnitelmaan. Siitä olikin paljon apua ja sain uusia ideoita.

Järjestämissuunnitelman kolmannessa vaiheessa arviointikriteerit olivat jo todella pelkistettynä taulukkomuodossa, eli lopullisessa muodossaan. Arviointikriteereissä ei enää viitattu erillisiin työtehtäviin vaan ne oli kirjoitettu yleisesti niin että niitä pystyy soveltamaan jokaiseen alaamme kuuluvaan työtehtävään. Alla on verrattu ensimmäisen ja viimeisen version arviointikriteerejä keskenään.

Ensimmäinen versio

TYÖTEHTÄVÄN HALLINTA

- valitsee ja varaa tehtävään sopivat työkalut
- käyttää työtehtävän eri vaiheissa tarvittavia erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja työmenetelmiä
- hoitaa tehtävään kuuluvat jälkityöt ja hyväksyttää työn

Tyydyttävä (T 1)

Opiskelija:

- pystyy ohjattuna käyttämään järjestelmäkameraa ja digitaalisia kuvasvälineitä niin, että hän saa lopputulokseksi käyttökelpoisen valokuvan
- pystyy ohjattuna kehittämään mv-filmiä ja tekemään siitä vedoksen
- valitsee ohjatusti sopivan värikartan tuotteelle tai projektille.
- osaa ohjattuna valmistaa videokameran kuvaamista varten ja käyttää videokameraa
- osaa ohjattuna ladata kuvatallenteen editointilaitteelle
- tuntee perusleikkauksen ideat ja kuvan trimmauksen ja osaa ohjattuna leikata ja trimmata kuvaa sen perusteella
- osaa ohjattuna kopioida editoidun tallenteen esitysformaattiin
- osaa kuvata vallitsevassa valossa

- osaa kytkeä opastettuna annetun valaistuskaluston toimintakuntoon ja suunnata heittimet valaistavaan kohteeseen
- osaa opastettuna käyttää valo-ohjauspöytää niin, että hän saa ohjattua haluttuja valonheittämiä
- osaa ohjattuna sijoittaa mikrofonin oikein ja laittaa laitteiston käyttökuntoon
- osaa opastettuna käyttää tallenninta ja äänen editointilaitteistoa
- osaa toimia kuvausryhmän äänittäjänä
- muokkaa kuvat ja äänet työhön sopivilla kuvan- ja äänenkäsittelyohjelmilla
- osaa ohjattuna valita fontin käyttöympäristön mukaan
- osaa ohjattuna laatia pienelle työlle työsuunnitelman, aikataulun ja kustannusarvion
- osaa ohjattuna tehdä muistion, laskun ja täyttää annetut lomakkeet ja tehdä luonnokset annetuista tarjouspyynnöistä, tarjouksista, kyselyistä
- tulee toimeen oman alansa englanninkielisillä käyttöohjeilla ja selviää englanninkielisillä suullisilla työohjeilla
- tunnistaa ohjattuna tekijänoikeuksien alaisen materiaalin
- kirjaa käyttämänsä materiaalin ohjattuna
- käyttää jotain käyttöjärjestelmäympäristöä niin, että pystyy käyttämään alan sovellusohjelmia
- laatii ohjattuna yksinkertaisen verkkojulkaisun

Hyvä (H 3)

Opiskelija tyydyttävän tason lisäksi:

- käyttää järjestelmäkameraa tai digitaalisia kuvausvälineitä niin, että hän saa lopputulokseksi käyttökelpoisen valokuvan
- kehittää mv-filmiä ja tekee siitä vedoksen
- valitsee tarkoituksenmukaisen värikartan tuotteelle tai projektille
- osaa valmistaa videokameran kuvaamista varten ja käyttää videokameraa
- osaa ladata kuvatallenteen editointilaitteelle

- osaa perusleikkauksen ja kuvan trimmauksen
- osaa kopioida editoidun tallenteen esitysformaattiin
- osaa tehdä kolmipistevalaisun
- osaa kuvata vallitsevassa valossa ja tuntee väriämpötilan vaikutuksen kuvaan
- osaa valita tilanteeseen soveltuvan valaistuskaluston ja rakentaa siitä yksinkertaisen valaistuskokonaisuuden, jolla hoitaa kohteen valaisun riittävällä tavalla
- osaa suunnata valonheittimet tilanteen vaatimalla tavalla ja käyttää valo-ohjauspöytää valonheittimien ohjaukseen
- valitsee käyttötarkoitukseen ja tilanteeseen sopivan mikrofonin ja tallentimen, sekä kytkee laitteet laitekokonaisuudeksi
- sijoittaa mikrofonin tilanteen vaatimalla tavalla ja käyttää tallenninta
- siirtää äänimateriaalin editointilaitteistoon ja editoi siitä kokonaisuuden
- valitsee asiallisen fontin käyttöympäristön mukaan
- käyttää fontteja graafisina elementteinä
- osaa valita ja käyttää sopivia työkaluja ja ohjelmia
- tunnistaa tekijänoikeuksien alaisen materiaalin
- kirjaa ohjeiden mukaisesti käyttämänsä materiaalin

Kiitettävä (K 5)

Opiskelija hyvän tason lisäksi:

- hyödyntää oma-aloitteisesti järjestelmäkameran tai digitaalisen kuvausvälineistön erilaisia toimintoja
- käyttää erillisiä valaisukalustoja
- saa lopputulokseksi persoonallisen valokuvan
- kehittää mv-filmiä virheittä ja tekee siitä laadukkaan vedoksen
- valitsee perustellusti värikartan tuotteelle tai projektille
- korjaa ja värittää kuvallisia elementtejä huomioiden värijärjestelmät ja julkaisualustat.

- osaa värien korjaamisen järjestelmän digitaalisessa mediassa
- osaa kuvata vallitsevassa valossa ja osaa käyttää tietoa värilämpötilasta hyväkseen
- kokoaa yksinkertaisen valaisujärjestelmän kohteen valaisemiseksi ohjeiden mukaan
- käyttää focusta ja rajaimia
- valitsee tarvittavat välineet itsenäisesti ja kytkee laitteet toimivaksi kokonaisuudeksi
- valitsee itsenäisesti tilanteeseen oikean tyyppisen mikrofonin ja sijoittaa sen äänityskohteen ja ääniympäristön edellyttämällä tavalla
- kokoaa yksinkertaisen äänityslaitteiston, johon kuuluu mikrofoni, tallennin, kaiuttimet tai kuulokkeet sekä väljohdot ja tallenteet
- säätää äänitystason ja tekee tallennuksen
- vaimentaa häiriöääniä taajuuskorjaimella ja säätää kokonaisuuden äänenvoimakkuuden tasapainoiseksi
- kytkee laitteiston, johon kuuluu mikrofoni, sähköinen äänilähde, yksinkertainen äänipöytä, vahvistin, kaiuttimet ja kaapelointi
- sijoittaa laitteet asianmukaisesti sekä käyttää äänipöytää ja säätää äänitason sekä kanavien tasosuhteet
- suorittaa tekstin taiton ja muokkauksen typografisen suunnitelman pohjalta
- käyttää fontteja graafisina elementteinä tuotteen tai projektin luonteen mukaan - tallentaa eri mediaelementit ominaisuuksiltaan ja tiedostomuodoiltaan julkaisualustaan sopivaksi
- perehtyy hankkeen tavoitteisiin ja laatii pienelle työlle työsuunnitelman, aikataulun ja kustannusarvion
- tekee muistion, laskun ja täyttää lomakkeita ja tekee luonnokset tarjouspyynnöstä, tarjouksesta, kyselystä

kirjaa saamiensa ohjeiden mukaisesti käyttämänsä materiaalin ja toimittaa tiedot asianomaiselle ryhmän jäsenelle

Järjestämissuunnitelman lopullinen versio:

ARVIOINTIKOHDE	TYDYTTÄVÄ T1	HYVÄ H3	KIITETTÄVÄ K5
TYÖTEHTÄVÄN HALLINTA	Valmistaa alan yksittäisen tuotteen alusta loppuun annettujen ohjeiden mukaisesti.	Valmistaa alan yksittäisen tuotteen alusta loppuun.	Valmistaa alan yksittäisen tuotteen alusta loppuun av-alan laatuvaatimusten mukaisesti.

Kuten kirjoitin jo pohdinta osion alussa näyttötutkintojen järjestämissuunnitelman tekeminen oli suuri haaste. Oma kokemattomuuteni ja apumateriaalin puute vaikeutti järjestämissuunnitelman tekemistä entisestään. Nämä tekijät vaikuttivat siihen että järjestämissuunnitelma syntyi oppimalla omista virheistään. Toisaalta järjestämissuunnitelmaa tehdessäni opin paljon näyttötutkintojärjestelmästä ja sen tarkoituksesta. Juuri näyttötutkintojen tarkoituksen ymmärtäminen, sen ero nuorten ammattiosaamisen näyttöihin, on mielestäni ollut tärkein oppimani asia. Näiden erojen ymmärtäminen oli läpimurto, jonka jälkeen hankkeen saattaminen loppuun olikin helppoa.

6 LÄHTEET

Näyttötutkinto-opas, Opetushallitus, Helsinki: Vammalan Kirjapaino Oy 2007

Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto 2001, Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet, Opetushallitus, Helsinki: Hakapaino Oy 2001

Näyttötutkintojärjestelmä. Viitattu 10.12.2008. <http://www.oph.fi>. Näyttötutkintojärjestelmä